

UDHËTIMI APOSTOLIK
I SHENJTËRISË SË TIJ PAPA FRANÇESKUT
NË MALTË
(2-3 prill 2022)

TAKIM LUTJEJE
HOMILIA E ATIT TË SHENJTË
Shenjtërorja Kombëtare “Ta’ Pinu” në Gozo - E shtunë, 2 prill 2022

Pranë kryqit të Jezusit janë Maria dhe Gjoni. Nëna që lindi Birin e Hyjit është e pikëlluar për vdekjen e tij ndërsa errësirat mbështjellin botën; nxënësi i dashur, i cili kishte lënë gjithçka për ta ndjekur atë, tani qëndron te këmbët e Mësuesit të kryqëzuar. Gjithçka duket e humbur, gjithçka duket se është zhdukur përgjithmonë. Dhe ndërsa merr mbi vete plagët e njerëzimit, Jezusi lutet: *“Hyji im! Hyji im! Përse hoqe dorë prej meje!?”* (Mt 27,46; Mk 15,34). Kjo është edhe lutja jonë në momentet e jetës së shënuar nga vuajtja; është lutja që çdo ditë i ngrihet Zotit nga zemra juaj, Sandi dhe Domenik: faleminderit për qëndrueshmërinë e dashurisë suaj, faleminderit për dëshminë tuaj të fesë!

Megjithatë, ora e Jezusit - që në Ungjillin e Gjonit është ora e vdekjes në kryq - nuk përfaqëson fundin e historisë, por shënon fillimin e një jete të re. Në kryq, në fakt, ne soditim dashurinë e mëshirshme të Krishtit, i cili na hap krahët dhe, nëpërmjet vdekjes së tij, na hap ndaj gëzimit të jetës së përjetshme. Nga ora e fundit të Jezusit hapet një jetë që fillon; nga ajo orë e vdekjes së Jezusit fillon një orë tjetër plot jetë: është koha e Kishës që lind. Nga ajo qelizë e parë, Zoti do të krijojë një popull, që do të vazhdojë t’i përshkojë rrugët e historisë, duke mbajtur në zemrën e vet ngushëllimin e Shpirtit Shenjt, me të cilin do t’i thajë lotët e njerëzimit.

Vëllezër dhe motra, nga Shenjtërorja “Ta’ Pinu” mund të meditojmë së bashku për fillimin e ri që rrjedh nga ora e Jezusit. Edhe në këtë vend, përpara ndërtesës madhështore që shohim sot, ishte vetëm një kishëz e vogël e lënë pas dore. Ishte dhënë urdhri që të prishej: dukej se kishte ardhur fundi. Por një sërë ngjarjesh ndryshuan rrjedhën e gjërave, sikur Zoti donte t’i thoshte kësaj popullate: *“Nuk do të quhesh më ‘E lëna’, toka jote më s’do të quhet ‘E shkretuar’, por do të quhesh ‘Kënaqësia ime’ e toka jote ‘E martuara’”*. (Is 62,4). Ajo kishë e vogël është kthyer në Shenjtërore Kombëtare, një destinacion për shtegtarët dhe një burim jete të re. Na e kujtove ti, Jennifer: këtu, shumë besimtarë ia besojnë vuajtjet dhe gëzimet e tyre Zojës, dhe të gjithë ndihen të mikpritur. Këtu erdhi si shtegtar edhe Shën Gjoni Pali II, përvjetorin e vdekjes së të cilit përkujtojmë pikërisht sot. Një vend që dukej i humbur, tani krijon fe dhe shpresë në Popullin e Hyjit.

Në dritën e kësaj, të përpiqemi që ta pranojmë ftesën e orës së Jezusit, të asaj ore të shpëtimit. Ajo na thotë se për ta ripërtërirë fenë tonë dhe misionin e bashkësisë, jemi të thirrur që të kthehemi në atë fillim, në Kishën e sapolindur që shohim pranë kryqit të Maria dhe Gjoni. Por çfarë do të thotë të kthehesh në atë fillim? Çfarë do të thotë të kthehesh te zanafilla?

Para së gjithash, do të thotë të *rizbulosh thelbin e fesë*. Kthimi te Kisha e parë nuk do të thotë të kthehesh prapa për të kopjuar modelin kishtar të bashkësisë së parë të krishterë. Nuk mund “ta kapërcejmë historinë”, sikur Zoti të mos kishte folur dhe të mos kishte bërë gjëra të mëdha edhe në jetën e Kishës në shekujt në vijim. As nuk do të thotë të jesh shumë idealist, të imagjinosh se nuk kishte vështirësi në atë bashkësi; përkundrazi, lexojmë se nxënësit debatojnë dhe madje edhe grinden mes tyre dhe se ata jo gjithmonë i kuptojnë mësimet e Zotit. Në fakt, kthimi te Kisha e parë do të thotë rikuperim i shpirtit të bashkësisë së parë të krishterë, pra *kthim te zemra dhe rizbulim i qendrës së fesë*: marrëdhënia me Jezusin dhe kumtimi i Ungjillit të tij në mbarë botën. Dhe kjo është thelbësore! Ky është gëzimi i Kishës: ungjillëzimi.

Në fakt, ne shohim se, pas orës së vdekjes së Jezusit, nxënësit e parë, si Maria Magdalena dhe Gjoni, pasi panë varrin bosh, pa humbur kohë, me zemër në dorë, vrapojnë për të shkuar dhe për të kumtuar lajmin e mirë të Ngjalljes. E qara e dhimbjes pranë kryqit shndërrohet në gëzimin e kumtimit. Mendoj edhe për Apostujt, për të cilët është shkruar: “*Dhe çdo ditë, si në Tempull ashtu edhe në shtëpi, nuk pushonin duke mësuar e shpallur Lajmin e mirë mbi Jezusin Mesit*” (Vap 5,42). Shqetësimi kryesor i nxënësve të Jezusit nuk ishte prestigji i bashkësisë dhe i mbarështuesve të tij, nuk ishte ndikimi shoqëror, nuk ishte përsosja e kultit. Jo. Shqetësimi që i nxiste ishte kumtimi dhe dëshmia e Ungjillit të Krishtit (krh. Rom 1,1), sepse gëzimi i Kishës është ungjillëzimi.

Vëllezër dhe motra, Kisha malteze krenohet me një histori të çmuar nga e cila mund të nxjerrë kaq shumë pasuri shpirtërore dhe baritore. Megjithatë, jeta e Kishës - ta kujtojmë gjithmonë - nuk është kurrë thjesht “një histori e kaluar për t’u kujtuar”, por një “e ardhme e madhe për t’u ndërtuar”, e dëgjueshme ndaj planeve të Zotit. Nuk mund të na mjaftojë një fe që përbëhet nga zakone të përcuara, nga kremtime solemne, raste të bukura popullore, momente të forta dhe emocionuese; kemi nevojë për një fe që themelohet dhe ripërtërihet në takimin personal me Krishtin, në dëgjimin e përditshëm të Fjalës së Tij, në pjesëmarrjen aktive në jetën e Kishës, në shpirtin e devocioneve popullore.

Kriza e fesë, apatia e praktikës së fesë, veçanërisht tani në kohën pas-pandemi, dhe indiferenca e shumë të rinjve ndaj pranisë së Zotit nuk janë çështje që duhet “t’i zbusim”, duke menduar se në fund të fundit njëfarë shpirti fetar ekziston ende, jo. Ndonjëherë, në fakt, struktura mund të jetë fetare, por pas kësaj veshjeje feja plaket. Në fakt, guardaroba e veshjeve fetare nuk përputhet gjithmonë me një fe të gjallë dhe të gjallëruar nga dinamizmi i ungjillizimit. Është e nevojshme që të jemi vigjilentë, me qëllim që praktikat fetare të mos reduktohen në përsëritjen e një repertori të së shkuarës, por të shprehin një fe të gjallë, të hapur, që përhap gëzimin e Ungjillit, sepse gëzimi i Kishës është ungjillëzimi.

E di që ju keni filluar, nëpërmjet Sinodit, një proces ripërtëritjeje: ju falënderoj për këtë ecje. Vëllezër, motra, kjo është koha për t’u kthyer në atë fillim, nën kryq, duke shikuar bashkësinë e parë të krishterë. Të jesh një Kishë që kujdeset për miqësinë me Jezusin dhe për kumtimin e Ungjillit të tij, jo për kërkimin e hapësirës dhe të vëmendjes; një Kishë që ka në qendër dëshminë dhe jo ndonjë zakon fetar; një Kishë që dëshiron t’u dalë të gjithëve përpara me llambën ndezur të Ungjillit dhe të mos jetë një rreth i mbyllur. Mos kini frikë të ndërmerrni, siç po bëni tashmë, rrugëtime të reja, ndoshta edhe të rrezikshme, ungjillëzimi dhe kumtimi, që prekin jetën, sepse gëzimi i Kishës është ungjillëzimi.

Të shikojmë përsëri fillimin, Marinë dhe Gjonin afër kryqit. Në burimet e Kishës është gjesti i tyre i ndërsjellë i fesë. Zoti, në fakt, ia beson secilin përkujdesit të tjetrit: Gjonin Marisë dhe Marinë Gjonit, kështu që “*prej asaj ore nxënësi e mori me vetë*” (Gjn 19,27). Kthimi në fillim nënkupton edhe *zhvillimin e artit të mikpritjes*. Ndër fjalët e fundit të Jezusit nga kryqi, ato që ia drejton Nënës dhe Gjonit na nxisin që ta bëjmë mikpritjen stilin e përhershëm të të qenit nxënës të Jezusit. Nuk ishte, në fakt, një gjest i thjeshtë devocioni, kur Jezusi ia besoi nënën e vet Gjonit që ajo të mos qëndronte vetëm pas vdekjes së tij, por një tregues konkret se si të jetohej urdhërimi më i madh, ai i dashurisë. Adhurimi i Zotit kalon përmes afërsisë me vëllain.

Dhe sa e rëndësishme është dashuria midis vëllezërve e motrave dhe mikpritja e të afërmit në Kishë! Zoti na e kujton këtë në orën e kryqit, në pranimin e ndërsjellë të Marisë dhe të Gjonit, duke e nxitur bashkësinë e krishterë të të gjitha kohëve që të mos e humbasë këtë përparësi. “*Grua, qe, yt bir!*”, “*Qe, nëna jote!*” (rr. 26,27); është si të thuash: jeni shpëtuar nga i njëjti gjak, jeni një familje, ndaj mikpritni njëri-tjetrin, duajeni njëri-tjetrin, shërojani plagët njëri-tjetrit. Pa dyshime, përçarje, sharje, thashetheme dhe mosbesim. Vëllezër e motra, bëni një “sinod”, pra “ecni bashkë”. Sepse Zoti është i pranishëm aty ku mbretëron dashuria!

Shumë të dashur, mikpritja e ndërsjellë, jo për formalitet, por në emër të Krishtit, është një sfidë e përhershme. Kështu është para së gjithash për marrëdhëniet tona kishtarë, sepse misioni ynë jep fryte nëse punojmë në miqësi dhe bashkësi vëllazërore. Jeni dy bashkësi të bukura, Malta dhe Gozo, Gozo dhe Malta - nuk e di cila është më e rëndësishme apo cila është e para! - ashtu siç ishin dy Maria dhe Gjoni! Fjalët e Jezusit në kryq qofshin ylli juaj polar, për të mikpritur njëri-tjetrin, për

të krijuar familjaritet, për të punuar së bashku! Dhe gjithmonë duke ecur përpara në ungjillëzim, sepse gëzimi i Kishës është ungjillëzimi.

Por mikpritja tregon edhe se sa efektivisht Kisha përshkohet nga shpirti i Ungjillit. Maria dhe Gjoni nuk e mikpresin njëri-tjetrin në strehën e ngrohtë të çenakullit, por në kryq, në atë vend të errët ku njerëzit dënoheshin dhe kryqëzoheshin si kriminelë. Dhe ne, nuk mund ta mikpresim njëri-tjetrin vetëm mes nesh, nën hijen e Kishave tona të bukura, ndërsa jashtë shumë vëllezër e motra vuajnë dhe kryqëzohen nga dhimbja, mjerimi, varfëria, dhuna. Jeni në një pozicion gjeografik vendimtar, që shfaqet në Mesdhe si një pol tërheqjeje dhe një strehë shpëtimi për shumë njerëz të tronditur nga stuhitë e jetës, të cilët, për arsye të ndryshme, mbërrijnë në brigjet tuaja. Përballë këtyre të varfërve është vetë Krishti që ju paraqitet. Kjo ishte përvoja e Palit apostull, i cili, pas një mbytjeje të tmerrshme të anijes, u prit ngrohtësisht nga paraardhësit tuaj. Veprat e Apostujve pohojnë: *“Vendasit na treguan një njerëzi të jashtëzakonshme. Ndezën një zjarr të madh e të gjithëve na afruan përreth tij, sepse kishte filluar të bjerë shi e bënte ftohtë”* (Vap 28,2).

Ky është Ungjilli që jemi thirrur të jetojmë: të mikpresim, të jemi ekspertë në njerëzim, të ndezim zjarre butësie kur i ftohti i jetës qëndron mbi ata që vuajnë. Edhe në këtë rast nga një përvojë dramatike lindi diçka e rëndësishme, sepse Pali kumtoi dhe përhap Ungjillin dhe, më vonë, shumë kumtues, predikues, priftërinj dhe misionarë ndoqën gjurmët e tij, të shtyrë nga Shpirti Shenjt, për të ungjillëzuar, për të përhapur gëzimin e Kishës që është ungjillëzimi. Dëshiroj t’u bëj një falënderim të veçantë atyre, këtyre ungjillëzuesve, misionarëve të shumtë maltezë që përhapën gëzimin e Ungjillit në mbarë botën, priftërinjve të shumtë, rregulltarëve e rregulltareve dhe të gjithëve ju. Siç tha edhe ipeshkvi juaj, Imzot Teuma, jeni një ishull i vogël, por me zemër të madhe. Jeni një thesar në Kishë dhe për Kishën. Po jua them përsëri: jeni një thesar në Kishë dhe për Kishën. Për ta mbrojtur atë, duhet të kthehemi te thelbi i krishterimit: te dashuria e Zotit, motor i gëzimit tonë, që na bën të dalim dhe t’i përshkojmë rrugët e botës; po ashtu, duhet të kthehemi te mikpritja e të afërmit tonë, që është dëshmia jonë më e thjeshtë dhe më e bukur në botë, dhe kështu të ecim përpara nëpër rrugët e botës, sepse gëzimi i Kishës është ungjillëzimi.

Zoti ju shoqëroftë në këtë rrugë dhe Virgjëra Mari ju drejtoftë ndërsa e përshkoni. Ajo, e cila na kërkoi që të themi tri *“Të falemi, o Mari”*, me qëllim që ne të kujtohemi për zemrën e saj amënore, rindeztë në ne, bijtë e saj, zjarrin e misionit dhe dëshirën për t’u kujdesur për njëri-tjetrin. Zoja ju ruajtë dhe ju shoqëroftë në ungjillëzimin.

VIZITA NË SHPELLËN E SHËN PALIT
LUTJA E ATIT TË SHENJTË
Bazilika e Shën Palit në Rabat - E diel, 3 prill 2022

Kremtuesi:

Zoti i mëshirës,
në provaninë tënde të mrekullueshme
ke dashur që Pali apostull
t'ua shpallte dashurinë tënde banorëve të Maltës,
të cilët nuk të njihnin ende.
Ai u ka shpallur atyre fjalën Tënde
dhe ka shëruar dobësitë e tyre.

Pasi shpëtuan nga mbytja e anijes,
Shën Pali dhe shokët e tij të udhëtimit
u mikpritën nga njerëz paganë zemërmirë,
që i trajtuan me një njerëzi të rrallë,
duke e kuptuar se ata kishin nevojë
për strehim, siguri dhe ndihmë.

Askush nuk ua dinte emrat,
origjinën apo statusin shoqëror;
këta njerëz dinin vetëm një gjë:
se Pali e shokët e tij kishin nevojë për ndihmë.
Nuk kishte kohë për diskutime,
për gjykime, analiza dhe llogaritje:
ishte koha për të ndihmuar;
lanë punët e tyre
dhe u kujdesën për ta.

Ndezën një zjarr të madh,
që ata të thaheshin dhe të ngroheshin.
I pritën me zemër të hapur
dhe, së bashku me Publiusin,
i pari në drejtim dhe në mëshirë,
gjetën një strehim për ta.

O Atë i mirë,
na jep hirin e një zemre të mirë,
që rreh prej dashurisë për vëllezërit e vet.
Na ndihmo që t'i shohim nga larg
nevojat e atyre që luftojnë me dallgët e detit,
hedhur në shkëmbinj të një bregu të panjohur.
Bëj që dhembshuria jonë
të mos shprehet vetëm me fjalë të kota,
por të ndezë zjarrin e mikpritjes,
që bën të harrohet moti i keq,
që i ngroh zemrat dhe i bashkon ato:
vatër e shtëpisë së ndërtuar mbi shkëmb,
e familjes së vetme të bijve të Tu,
motra dhe vëllezër të gjithë me njëri-tjetrin.

Ti i do ata pa asnjë dallim
dhe dëshiron që të bëhen një gjë e vetme
me Birin tënd, Jezu Krishtin, Zotin tonë,
me fuqinë e zjarrit të dërguar nga qielli,
Shpirtin Shenjt,
që shkatërron çdo armiçësi,
dhe që natën na ndriçon rrugën
drejt mbretërisë sate të dashurisë dhe të paqes.

Të gjithë:

Amen.

LUTJA NË BAZILIKËN E SHËN PALIT

O Zot, mëshira Jote është e pafund
dhe i pashtershëm thesari i mirësisë Sate:
shtoje me dashamirësi fenë e popullit që Ty të është shuguruar,
që të gjithë të kuptojnë me urtësi
çfarë dashurie i ka krijuar,
çfarë gjaku i ka shpërblyer,
çfarë Shpirti i ka rilindur.
Nëpër Krishtin Zotin tonë.

Të gjithë:

Amen.

UDHËTIMI APOSTOLIK
I SHENJTËRISË SË TIJ PAPA FRANÇESKUT
NË MALTË
(2-3 prill 2022)

TAKIM LUTJEJE
HOMILIA E ATIT TË SHENJTË
Sheshi i drithërave, Florianë - E diel, 3 prill 2022

Jezusi “*në mëngjes erdhi prapë në Tempull. Mbarë populli shkote tek ai*” (Gjn 8,2). Kështu fillon episodi i gruas kurorëshkelëse. Sfondi paraqitet i qetë: një mëngjes në vendin e shenjtë, në zemër të Jerusalemit. Protagonist është *populli i Zotit*, i cili në oborrin e tempullit kërkon Jezusin, Mësuesin: duan ta dëgjojnë, sepse ajo që thotë ndriçon dhe ngroh. Mësimi i Tij nuk ka asgjë abstrakte, prek jetën dhe e liron atë, e shndërron, e ripërtërin. Kjo është “nuhatja” e popullit të Zotit, i cili nuk ngopet me tempullin prej guri, por mblidhet rreth personit të Jezusit. Në këtë faqe mund ta shohim popullin e besimtarëve të të gjitha kohëve, popullin e shenjtë të Zotit, i cili këtu në Maltë është i shumtë dhe i gjallë, besnik në kërkimin e Zotit, i lidhur me një fe konkrete dhe të jetuar. Ju falënderoj për këtë gjë.

Përpara popullit që shkon tek ai, Jezusi nuk nxiton: “*Ai u ul – thotë Ungjilli – e po i mësonte*” (rr. 2). Por në shkollën e Jezusit ka vende bosh. Ka disa që mungojnë: janë gruaja dhe akuzuesit e saj. Ata nuk shkuan te Mësuesi si të tjerët dhe arsyet e mungesës së tyre janë të ndryshme: skribët dhe farisenjtë mendojnë se tashmë dinë gjithçka, se nuk kanë nevojë për mësimin e Jezusit; nga ana tjetër, gruaja është një person i humbur, i humbur duke kërkuar lumturinë në mënyra të gabuara. Pra, mungesa për arsye të ndryshme, ashtu siç është i ndryshëm edhe përfundimi i historisë së tyre. Le të ndalemi te këto mungesa.

Para së gjithash te *akuzuesit e gruas*. Në ta shohim imazhin e atyre që krenohen se janë të drejtë, respektues të ligjit të Hyjit, njerëz të ndershëm dhe të denjë. Nuk u kushtojnë vëmendje gabimeve të tyre, por janë shumë të kujdesshëm për të gjetur gabimet e të tjerëve. Kështu ata shkojnë te Jezusi: jo me zemër të hapur për ta dëgjuar, por “*për ta vënë në provë që të kishin për çka ta padisnin*” (rr. 6). Është një qëllim që fotografon brendësinë e këtyre njerëzve të kulturuar dhe fetarë, të cilët i njohin Shkrimet, shkojnë në tempull, por çdo gjë ia nënshtrojnë interesave të tyre dhe nuk i luftojnë mendimet keqdashëse që lindin në zemrat e tyre. Në sytë e njerëzve ata duken se janë ekspertë në Zotin, por janë pikërisht ata që nuk e njohin Jezusin, përkundrazi e shohin atë si një armik që duhet eliminuar. Për ta bërë këtë, ata i vënë përpara një person, si të ishte një send, duke e quajtur me përbuzje “*kjo grua*” dhe duke denoncuar publikisht tradhtinë bashkëshortore. Ata kërkojnë që gruaja të vritet me gurë, duke hedhur kundër saj neverinë që kanë për dhembshurinë e Jezusit dhe të gjitha këto e bëjnë nën petkun e emrit të tyre si besimtarë.

Vëllezër e motra, këta personazhe na thonë se edhe në besimin tonë fetar mund të hyjë *krimbi i hipokrizisë* dhe *vesi i të treguarit me gisht*. Në çdo kohë, në çdo bashkësi. Gjithmonë ekziston rreziku i keqkuptimit të Jezusit, të mbajturit e emrit të tij në gojë, por për ta mohuar atë me sjelljet tona të përditshme. Dhe kjo mund të bëhet edhe duke ngritur flamurët me kryqin. Atëherë, si ta verifikojmë nëse jemi apo nxënës në shkollën e Mësuesit? Nga këndvështrimi ynë, nga mënyra se *si e shikojmë të afërmin* dhe nga mënyra se *si e shikojmë veten tonë*. Kjo është pika që përcakton përkatësinë tonë fetare.

Nga mënyra se si e shohim të afërmin tonë: nëse e bëjmë atë siç na tregon Jezusi sot, domethënë me një vështrim mëshire, ose në një mënyrë gjykuese, ndonjëherë edhe përcmuese, si akuzuesit e Ungjillit, të cilët e shohin veten si mbrojtës së Zotit, por nuk e kuptojnë se i shkelin vëllezërit. Në realitet, ata që besojnë se po e mbrojnë besimin fetar duke drejtuar gishtin te të tjerët, mund të kenë një vizion fetar, por nuk e kanë frymën e Ungjillit, sepse harrojnë mëshirën, që është zemra e Zotit.

Për të kuptuar nëse jemi nxënës të vërtetë të Mësuesit, është gjithashtu e nevojshme që të verifikojmë se si e shikojmë veten tonë. Akuzuesit e gruas janë të bindur se nuk kanë çfarë të

mësojnë. Në fakt, aparati i tyre i jashtëm është i përsosur, por u mungon *e vërteta e zemrës*. Janë portreti i atyre besimtarëve që në çdo epokë besimin e bëjnë element fasadë, ku bie në sy pamja e jashtme solemne, por u mungon varfëria e brendshme, që është thesari më i çmuar i njeriut. Në fakt, për Jezusin ajo që ka rëndësi është hapja e atyre që ndihen se nuk janë të përsosur dhe që kanë nevojë për shpëtim. Na bën mirë atëherë, kur jemi në lutje dhe kur marrim pjesë në shërbesa të bukura fetare, ta pyesim veten nëse jemi në harmoni me Zotin. Mund ta pyesim drejtpërdrejt atë: “Jezus, unë jam këtu me Ty, por Ti çfarë kërkon nga unë? Çfarë do që unë të ndryshoj në zemrën time, në jetën time? Si dëshironi që t'i shoh të tjerët?”. Do të na bëjë mirë të lutemi kështu, sepse Mësuesi nuk kënaqet me pamjen e jashtme, por kërkon të vërtetën e zemrës. Dhe kur i hapim zemrat tona ndaj së vërtetës, Ai mund të bëjë mrekulli te ne.

E shohim te *gruaja kurorëshkelëse*. Situata e saj duket e komprometuar, por para syve i hapet një horizont i ri, i paimagjinueshëm më parë. E mbuluar me fyerje, gati për të marrë fjalë të pamëshirshme dhe ndëshkime të rënda, me habi e sheh veten të shfajësuar nga Zoti, i cili i hap një të ardhme të papritur: “*Askush nuk të dënoi? - i tha Jezusi - As unë nuk po të dënoj. Shko, por mbas tashit mos mëkato më*” (rr. 10.11). Çfarë ndryshimi midis Mësuesit dhe akuzuesve! Ata kishin cituar Shkrimin e shenjtë për ta dënuar; Jezusi, vetë Fjala e Hyjit, e rehabiliton plotësisht gruan, duke i rikthyer asaj shpresën. Nga kjo histori mësojmë se çdo qortim, nëse nuk nxitet nga dashuria dhe nuk përmban dashuri, i fundos më tej ata që e marrin atë. *Zoti, nga ana tjetër, lë gjithmonë një shteg hapur* dhe di të gjejë çdo herë rrugët e lirit dhe të shpëtimit.

Jeta e asaj gruaje ndryshon falë faljes. Mëshira dhe mjerimi takohen. Mëshira dhe mjerimi janë aty. Dhe gruaje ndryshon. Madje dikush mendon se, e falur nga Jezusi, ajo mësoi të falte. Ndoshta do të ketë parë te akuzuesit e saj jo më njerëz të ngurtë dhe të ligj, por ata që i mundësuan të takonte Jezusin. Zoti dëshiron që edhe ne, nxënësit e Tij, ne si Kishë, të falur prej Tij, të bëhemi dëshmitarë të palodhur të pajtimit: dëshmitarë të një Zoti për të cilin nuk ekziston fjala “i pariparueshëm”; të një Zoti që fal gjithmonë, gjithmonë. Zoti fal gjithmonë. Jemi ne ata që lodhemi duke kërkuar falje. Një Zot që vazhdon të besojë tek ne dhe çdo herë na jep mundësi që t’ia fillojmë nga e para. Nuk ka asnjë mëkat apo dështim që, pasi t’ia kemi besuar atij, nuk mund të bëhet mundësi për të nisur një jetë të re, ndryshe, në shenjen e mëshirës. Nuk ka mëkat që nuk mund të shkojë në këtë rrugë. Zoti fal gjithçka. Gjithçka.

Ky është Zoti Jezus. Ata që përjetojnë faljen e Tij e njohin vërtet Atë. Ai që, si gruaje e Ungjillit, zbulon se Zoti na viziton përmes plagëve tona të brendshme. Pikërisht atje Zotit i pëlqen të jetë i pranishëm, sepse Ai nuk erdhi për të shëndoshët, por për të sëmurët (krh. Mt 9,12). Dhe sot është kjo grua, e cila njohu mëshirën në mjerimin e saj dhe që shkon në botë e shëruar nga falja e Jezusit, që na sugjeron, si Kishë, të rifutemi përsëri në shkollën e Ungjillit, në shkollën e Zotit të shpresës që gjithmonë befason. Nëse e imitojmë, nuk do të jemi të prirur që të përqendrohemi në denoncimin e mëkateve, por që të nisemi me dashuri në kërkim të mëkatarëve. Nuk do t’i numërojmë të pranishmit, por do të shkojmë në kërkim të atyre që mungojnë. Nuk do të drejtojmë gishtin, por do të fillojmë të dëgjojmë. Nuk do t’i skartojmë të përbuzurit, por do t’i shohim si të parët ata që konsiderohen të fundit. Këtë gjë, vëllezër dhe motra, Jezusi na mëson sot me shembullin e vet. U mahnitshim prej Tij dhe e mikpritshim me gëzim risinë e Tij.